

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. Quid sentiant communiter authores?

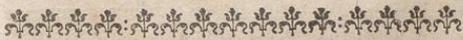

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

LIBER QUINTVS.

De transcendentia, & vniuocatione entis incorporei precisive sumpti, siue entis ut sic.

TRACTATVS I.

An ens transcendat non tantum realiter, sed etiam ratione predicata omnia etiam differentialia inferiorum suorum?

CAPVT I.

Quid sentiant communiter Auctores?

ROSTQVAM entis inferiora, & opposita duobus libris precedentibus discussimus, proximum est, vt eius respectu illorum transcendentiam, & vniuocationem, ac vniuocationi contrariam analogiam aggrediamur. Ens ergo transcendere non tantum realiter (quod in dubitatum est) sed etiam ratione predicata omnia etiam differentialia inferiorum suorum, teneat Caietanus opuscul. de ente, & essentia cap. 1. quaest. 2. Soncinas 4. metaphys. quaestione 2. & 3. Flandria 4. metaphys. quaestione 2. articulo 6. Hispanens. in 1. disputatione 3. quaestione 1. Heruæus quodlibeto 2. quaestione 7. Ferrara 1. contra gentes cap. 34. Fonscalib. 4. metaphys. cap. 2. quaestione 2. sectione 4. conclusionem 3. Valquez 1. part. disp. 22. numero sexto. & disputatione 114. numero septimo. Hi omnes adeo certum putant, ens transcendere tam re, quam ratione omnia predicata positua cuiuslibet rei vsque ad vltimas eius differentias includere, vt illud vltimus abstrahi, aut diuidi ratione à suis inferioribus vnanimiter inficiuntur. Ex his etiam, qui abstractionem entis, & eius distinctionem quandam rationis ab inferioribus suis admittunt, non pauci tamen contendunt eius transcendentiam plusquam realem, illudque esto non includat ratione differentias omnes, ab his tamen ratione includi, sic vt sine eo neutiquam possint concipi. Ita Capreolus in primo distinctione secunda, quaestione prima, Scotus in predicament. capite quarto, quaestione prima, artic. 2. Suarez disputatione 2. metaphys. sectione 6. num. 7. & sequent. Hurradius disputatione 9. Logicae sect. 4. subsectione 5. & disputatione 2. metaph. sectione 4. Tellez part. 3. summ. disputatione 51. sectione 10. Præterea eandem opinionem sequuntur Ochamus, Gabriel, Gregorius, & reliqui Nominales, cum enim distinctionem omnem rationis de medio tollant, & solam realem admittant, reliquum est, vt ens quod à suis differentis qualescunque sint realiter distingui negant, cum iis omnino idem arbitrentur. Quod caput est eidem sententiæ fauet D. Thomas quaestione 1. de veritate art. 1. inquit. *Quod primo intellectus concipit, quasi notissimum, & in quod omnes conceptiones resoluit, est ens: unde oportet, quod omnes alia con-*
R. P. Richardi Lyncei, Philosph. Tom. III.

ceptiones intellectus accipiantur ex additione ad ens sed enti nihil potest addi quasi extranea natura, per modum quod differentia additur generi, quia qualibet natura essentialiter est ens: sed secundum hoc aliqua dicuntur addere supra ens, in quantum exprimitur ipsius modum, qui nomine ipsius entis non exprimitur. Et inferius: *Substantia non addit supra ens aliquam differentiam, sed nomine substantia exprimitur, specialis modus essendi. Quod testimonium & alia id genus habes apud Capreolum, eo quem supra retulimus loco.*

Contraria sententia negans summam illam transcendentiam entis illudve in omnibus & singulis predicatis posituis & realibus, non solum realiter, sed etiam ratione includi suos habet patronos. Nam Scotus in 1. dist. 3. q. 3. docet, modos reales quibus ens contrahitur ad substantiam & accidens, creatorem & creaturam, item differentias vltimas rerum omnium, necnon passiones entis, nempe vnum; verum, bonum, hæc inquam omnia distingui ex natura rei ab ente, ac proinde fieri non posse, vt illud ratione includant. Scorum sequuntur citata distinctione & quaest. 3. Licherus: ibidem etiam Hugo Cauellus in scholio, quamuis quod attinet ad differentias entis, subdubiter, & Scotus exponat, de eo sic inquit: *Forè vult tantum non includi ens in his differentis, vt quid vltius determinabile, & rationes eius id tantum suadent.* Vltius Trombeta, Antonius Andreas, & ceteri Scotista. Rursus aliqui recentiores graues nostræ Societatis, eosque inter Arriaga disp. 11. Log. sect. 3. subsect. 3. num. 35. tametsi reiciant distinctionem ex natura rei Scoticam inter ens, & eius inferiora, ac attributa realia, nullum tamen horum, qualecunque sit, ab illo ratione transcendendi, illudve quidditatiue complecti admittunt: alij autem eorum talem distinctionem rationis volunt esse virtuales extrinsecam, & à nostris actibus duntaxat profectam, nulla prædicatorum contradictione rem ipsam afficiente: alij virtuales intrinsecam, eamque qua enti, & eius differentis, modis, & attributis predicata contradictoria re vera conueniant. Præterea innumeri auctores tum nostræ Societatis, tum etiam extra illam putant terminationem liberam, qua Deus mundum, verbi gratia, condere decreuit, virtualiter intrinsecè distingui ab entitate ac perfectione necessaria Dei qua cum realiter identificatur, ne videlicet Deo perire possit aliqua entitas aut perfectio, si eiusmodi terminatione careret, ac neutiquam veller orbem moliri: proinde exercitium illud diuinæ libertatis, esto sit realiter ens, & quidem perfectissimum, ab eo tamen non transcendendi, sed potius distingui ratione, ac tali quæ prædicatorum contradictionem importeret. Denique multi connotatores existimant, relationem predicamentalem similitudinis aut dissimilitudinis, æqualitatis aut inæqualitatis, Paternitatis aut Filiationis, aliamve quamcunque esse realiter, perfectionem, & entitatem solius fundamenti, eius tamen & cuiusvis alterius virtualiter ac ratione ratiocinata
X expertem

expetere esse, propterea quod alioqui singulis momentis infinitæ propemodum entitates ac perfectiones fundamento adessent & abessent, quæ est relationum prædicamentorum fundamento identidem accedentium, & recedentium multitudo, necnon ob alia absurda, quorum mentio facta est supra libro tertio, tractatu 6. Quare ex hoc titulo plura esse prædicata realia ac positiva, quæ ens quidditatiuè excludant, & ab eo neutiquam ratione transcenduntur.

C A P V T II.

Nostra sententia proponitur.

- 3 **Q**uo dicta superiori capite ab aliis, quo etiam à nobis in præsentī dicenda luculentius innotescant, præmitti oportet aliqua: quorum prius sit, differentias alias esse essentielles, alias essentialiæ proprias, eique accidentarias: illæ dici absolute solent differentia ac nomen totius diuisi usurpant; hæc ut plurimum vocantur proprietates, attributa, passionis, non vero differentia nisi raro admodum: utrumque autem horum constat vel ex notissima illa & ab omnibus recepta Porphyrii diuisione prædicabilis in genus, speciem, differentiam, accidens, proprium, & accidens commune.
- 4 Secundò præmittendum est, differentias entis proximas cuiusmodi sunt per se & in alio, à se & ab alio appellari à multis differentias, propter id quod vnum ens ab alio faciant differre, & summo quidem interstitio: ab aliis vero non differentias, sed modos entis nuncupari, ut videre est apud Scotum in primo distinctione tertia, quæstione tertia, & Suarez disputatione secunda metaphysicæ sectione quinta, & cum eis alios non paucos, qui ea videntur ratione ducti, quod differentia censeatur quæ respicit genus, illudque determinat, quare nihil frequentius quam eam vocari diuisiuam generis, constitutiuiam speciei, & prædicabilem de inferioribus: ens autem iuxta plerisque non est genus, sed decem generibus supremis siue prædicamentis superius: nil mirum ergo si non per differentias propriè sumptas, sed per modos proxime contrahatur. Atque hac ratione Beatus Thomas capite præcedenti laudatus haud dubiè loquitur. Nos autem propter doctrinæ commoditatem ac breuitatem differentias siue essentielles, siue essentialiæ propria ac necessaria ratione consequentes, & siue proximas entis, siue ab eo remotas, communi nomine usurpabimus, ac differentias absolute dicemus.
- 5 Tertiò præmittendum est, differentias alias esse nominatas, quales sunt per se, & in alio, à se & ab alio; item corporeum aut incorporeum, animatum aut inanimatum, sensibile, insensibile, rationale, irrationale, risibile, admiratiuum, vnum, verum, bonum, &c. alias vero innominatas, quæ in illis prioribus includuntur, atque ad eas rationem entis sibi extraneam, intrinsecè, & quidditatiuè contrahunt, ut statim constabit. Quartò præmittendum est, sicut ratio alia est intrinseca & ex natura rei, alia extrinseca & ex parte nostrarum cognitionum, item vna formalis, alia virtualis ac tantum æquiualens; ita distinctionem rationis, iuxta plures, aliam esse intrinsecam & ex natura rei, aliam extrinsecam & à nostris solum actibus profectam, nullius aliam esse formalem, intrinsecam utique

aut extrinsecam, aliam virtualem, quæ similiter rei intrinsecus aut extrinsecus accidit: distinctio formalis intrinseca siue ex natura rei est vera & propria distinctio, omnem intellectus operationem antevertens, tametsi iuxta suos auctores distinctione reali, hoc est rei à re, minor sit: distinctio virtualis intrinseca non est vera ac propria distinctio, sed eius æquiualentia quædam, merito cuius res prædicata contradictoria perinde subit, ac si esset realiter distincta, & multiplex: distinctio formalis extrinseca, & virtualis extrinseca, in idem fermè recidunt, cumque ambæ distinctionem actuum nostrorum idem obiectum, sed aliter representantium denotent, tantum id videntur habere discriminis, quod prior magis indigiter distinctionem ipsorum actuum secundum se, posterior vero eorum distinctionem respectu obiecti, siue, quod instar est, hoc prout ab illis distinctum, & multiplex denominatur.

His constitutis assero primò: aliqua saltem differentia nominata rationem entis intinè, & quidditatiuè includunt, atque ab eo non re tantum, sed ratione transcenduntur. Ita contra recentiores quosdam capite præcedenti relatos Thomistæ, Scotistæ, Nominales, ac cæteri auctores, quos longo ibidem syllabo recensuimus. Assero secundò; omnes profus differentia nominata similiter mixta sunt & ab ente transcendunt, illudque tam re quam ratione inuoluunt, haud aliter ac homo animal vel rationale. Ita tum aduersus Scotum & assectas, tum etiam à fortiori aduersus recentiores proximè memoratos, cæteri Doctores quorum supra mentionem fecimus.

Assero tertiò: ens nullas differentias innominatas (quarum tamen ingens est copia) ratione transcendit. Quare siue fermo sit de per se & in alio, à se & ab alio, siue de corporeo & incorporeo, animato & inanimato, sensibili & insensibili, rationali & irrationali, siue de risibili & admiratiuo, siue de vno, vero, & bono, in quolibet horum & alio quocunque simili, later aliqua vera differentia, simpliciter simplex & innominata, quæ quidem contrahit ens, quin vllatenus illud quidditatiuè includat, ab eorum ratione transcendatur. Sic à fortiori recentiores sæpè sæpius laudati: hi enim nullam omnino differentiam siue nominatam, siue innominatam ens formaliter esse admittunt. Sic etiam Scotus; & assectas, quoad multa: nam in modis entis, in eius passionibus, necnon in differentiis vltimis, aliquid quod non sit quidditatiuè & formaliter ens, agnoscunt. Ita denique, aliqua ex parte, ij qui terminationem liberam Dei, & relationem prædicamentalem, omnis entitatis ac perfectionis formaliter seu quidditatiuè expertes, & alicuius solum realiter participes, existimant. Cæterum assertioni nostræ tertiò loco posita refragantur in primis omnes illi auctores, qui supra ens intinè cludi in omni conceptu reali quantumuis simplici, & vltimo putant. Item Scotus, & eius sectatores, quod attinet ad differentias non vltimas: siquidem in illis, quod non sit ens, nihil concedunt, tametsi in vltimis tale quiddam agnoscant. Præterea, quod spectat ad discrimen positum inter differentias nominatas & innominatas, omnes superius relati illud, quod sciam, reiciunt, nec ut plurimum in differentiis recensitis alias nominum inopes, & ut ita dicam latebrosas admittunt.

Assero quartò: differentia innominata ac simpliciter simplices, haud excludunt ens distinctione illa rationis, quæ vocari solet formalis intrinseca, siue ex

natura